

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
менеджменту, логістики та інновацій
Протокол 13 від 11.03.2026 р.

Каріна НЕМАШКАЛО

РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ

робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань **D "Бізнес, адміністрування та право"**
Спеціальність **D3 "Менеджмент"**
Освітній рівень **перший (бакалаврський)**
Освітня програма **"Менеджмент організацій і адміністрування"**

Статус дисципліни **вибіркова**
Мова викладання, навчання та оцінювання **українська**

Розробник:
к.е.н., доцент

Підписано КЕП

Ганна ДЕМЧЕНКО

Завідувач кафедри
менеджменту, логістики та
інновацій

Олена ЯСТРЕМСЬКА

Гарант програми

Марина ПАСЬКО

Харків
2026

ВСТУП

Сучасні умови функціонування підприємств характеризуються високим рівнем невизначеності та динамічністю зовнішнього середовища. Зміни економічної кон'юнктури, посилення конкуренції, розвиток інноваційних процесів, вплив макроекономічних і соціально-політичних факторів зумовлюють необхідність врахування ризику під час прийняття управлінських рішень. У зв'язку з цим особливого значення набуває формування системи ефективного управління ризиками, яка дозволяє своєчасно виявляти потенційні загрози діяльності підприємства, оцінювати можливі наслідки їх прояву та розробляти заходи щодо зниження негативного впливу ризиків на результати господарської діяльності.

Навчальна дисципліна «Ризик-менеджмент» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про ризик як економічну категорію та важливу складову сучасної системи управління підприємством. Вивчення дисципліни передбачає опанування теоретичних засад ризик-менеджменту, ознайомлення з основними підходами до ідентифікації та класифікації ризиків, методами їх аналізу й оцінювання, а також формування практичних навичок застосування інструментів управління ризиками у процесі прийняття управлінських рішень.

Використання сучасних підходів до управління ризиками сприяє підвищенню ефективності діяльності підприємств, забезпеченню їх економічної безпеки та підвищенню конкурентоспроможності у довгостроковій перспективі. У цьому контексті ризик-менеджмент виступає важливим інструментом забезпечення стабільного функціонування підприємства та адаптації до змін зовнішнього середовища.

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань і практичних навичок щодо ідентифікації, аналізу, оцінювання та управління ризиками підприємства.

Завданнями навчальної дисципліни є:

засвоєння теоретичних засад ризик-менеджменту та сучасних підходів до управління ризиками;

формування знань щодо природи, джерел виникнення та класифікації ризиків у діяльності підприємств;

опанування методів ідентифікації, аналізу та оцінювання ризиків;

вивчення основних інструментів і методів управління ризиками;

формування практичних навичок обґрунтування управлінських рішень в умовах ризику та невизначеності.

Об'єктом навчальної дисципліни є процес управління ризиками у діяльності підприємства.

Предметом навчальної дисципліни є теоретичні положення, методи та інструменти ідентифікації, аналізу, оцінювання та управління ризиками у системі менеджменту підприємства.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна, наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
РН 3	ЗК 5
РН 4	ЗК 3; ЗК 10; ЗК 11;
РН 5	СК 12
РН 6	СК 2; СК 12
РН 8	СК 2; СК 7
РН 17	ЗК 3; ЗК 10; ЗК 11;
РН 18	СК 2; СК 16
РН 21	СК 18

де, ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК11. Здатність до адаптації та дії у новій ситуації.

СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

СК.16 Здатність до застосування моделей і методів розроблення, прийняття й реалізації управлінських рішень в умовах невизначеності.

СК.18 Здатність обґрунтовувати вибір методичних підходів для проведення економічного аналізу діяльності суб'єктів різних організаційно-правових форм різних галузей.

РН3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

РН4. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень.

РН5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

РН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

РН8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

РН17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

PH18 Демонструвати здібність розроблення, прийняття та реалізації управлінських рішень у системі діяльності суб'єктів різних організаційно-правових форм в умовах невизначеності.

PH21 Демонструвати навички аналізу діяльності суб'єктів різних організаційно-правових форм різних галузей за функціональними областями та узагальнення його результатів.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи ризик-менеджменту

Тема 1. Економічна сутність та характеристика ризиків.

Поняття ризику, його економічна сутність та основні характеристики. Ризики за видами діяльності підприємства та особливості їх прояву. Карта ризиків підприємства та її побудова для підприємства і його структурних підрозділів. Структурна характеристика ризиків та їх взаємозв'язок у процесі діяльності підприємства.

Тема 2. Класифікація ризиків за структурною характеристикою.

Критерії класифікації ризиків за характеристикою безпеки. Класифікація ризиків за рівнем схильності до ризику та ступенем вразливості. Критерії класифікації ризиків за характером взаємодії з іншими ризиками. Класифікація ризиків за рівнем інформаційної визначеності. Класифікація ризиків за розміром можливих втрат та витрат, пов'язаних із ризиками. Специфічна класифікація ризиків. Класифікація ризиків відповідно до видів діяльності підприємства.

Тема 3. Показники ризику та методи його оцінювання.

Сутність, зміст та необхідність оцінювання ризиків у діяльності підприємства. Зони ризику залежно від величини можливих втрат та їх характеристика. Способи побудови кривих ймовірностей. Види втрат від ризику та їх характеристика у процесі господарської діяльності. Втрати у виробничому підприємстві та визначення їх розмірів у процесі виробництва продукції, виконання робіт або надання послуг. Втрати у комерційному підприємстві та методи їх вимірювання. Втрати у фінансовому підприємстві та їх визначення на основі методів економічного аналізу.

Тема 4. Управління ризиками діяльності підприємства.

Сутність і завдання управління ризиками. Процес управління ризиками на підприємстві. Ризик-менеджмент як система управління діяльністю підприємства. Система ризиків та їх характеристика. Роль і участь функціональних управлінських підрозділів підприємства в управлінні ризиками.

Змістовий модуль 2. Ризик-менеджмент підприємства.

Тема 5. Система управління ризиками підприємства.

Сутність, характеристика, мета та завдання системи управління ризиками підприємства. Обмеження системи управління ризиками. Етапи процесу управління ризиками. Система управління економічними ризиками підприємства. Системний підхід до управління економічними ризиками. Основні складові системи управління ризиками на підприємстві. Формування та удосконалення системи управління економічними ризиками підприємства.

Тема 6. Ідентифікація та аналіз ризиків підприємства.

Виявлення ризиків як початковий етап процесу управління ризиками. Формування ризиків на основі зовнішніх і внутрішніх джерел інформації. Ризик-аналіз та його роль у системі управління підприємством. Методологія та етапи ризик-аналізу проектів. Програмні продукти для кількісного аналізу ризиків. Основні принципи оцінювання ризиків та критерії їх визначення. Кількісні та якісні методи оцінювання економічних ризиків та особливості їх застосування.

Тема 7. Методи управління ризиками на підприємстві.

Економічна сутність методів управління ризиками та їх характеристика. Основні способи управління економічними ризиками. Методи трансформації ризиків та їх застосування. Методи фінансування ризиків та їх характеристика. Аналіз системи управління економічними ризиками на підприємстві.

Тема 8. Програма управління ризиками підприємства.

Підходи до аналізу та виявлення ризиків у діяльності підприємства. Формування комплексу заходів щодо удосконалення процесу управління ризиками. Особливості менеджменту ризику на підприємстві. Програма управління ризиками підприємства та напрями її удосконалення. Формування інформаційно-аналітичної системи ризик-менеджменту підприємства. Розроблення, контроль та перегляд програми управління ризиками. Організаційні процедури реалізації програми управління ризиками та оцінювання витрат, пов'язаних з управлінням ризиками.

Перелік практичних (семінарських) та лабораторних занять / завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) та лабораторних занять / завдань

Назва теми та / або завдання	Зміст
Тема 1. Лабораторна робота 1 Лабораторна робота 2	Статистичне оцінювання рівня операційного ризику підприємства. Оцінювання ризику інвестиційних проектів та статистичний аналіз економічних показників діяльності підприємства.

Тема 2. Практичне заняття 1	Класифікація та ідентифікація ризиків у діяльності підприємства.
Тема 3. Практичне заняття 2 Практичне заняття 3	Імовірнісні методи оцінювання ризику в управлінні підприємством. Якісна оцінка ризиків та побудова матриці ризиків підприємства.
Тема 4. Практичне заняття 4 Практичне заняття 5	Застосування дерева ймовірностей для оцінювання ризику управлінських рішень. Колоквіум.
Тема 5. Лабораторна робота 3 Лабораторна робота 4	Застосування методу дерева рішень для вибору оптимальних управлінських рішень в умовах ризику. Застосування елементів теорії ігор для прийняття управлінських рішень в умовах конкурентного ризику.
Тема 6. Лабораторна робота 5 Лабораторна робота 7 Лабораторна робота 8	Оцінювання ризику витрат і вибір управлінських рішень на основі платіжної матриці та статистичних показників ризику. Прийняття управлінських рішень щодо обсягу виробництва в умовах невизначеності попиту та ризику псування продукції. Прийняття управлінських рішень щодо обсягів закупівель і постачання продукції в умовах ризику попиту та економічної нестабільності.
Тема 7. Практичне заняття 6	Методи управління підприємницькими, фінансовими та ринковими ризиками в діяльності підприємства.
Тема 8. Лабораторна робота 9 Практичне заняття 8	Розроблення програми управління ризиками підприємства на основі системного підходу. Колоквіум.

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл.

3

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми та / або завдання	Зміст
Тема 1 - 8	Вивчення лекційного матеріалу
Тема 1 - 8	Підготовка до практичних занять
Тема 1 - 3	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань
Тема 1 - 8	Підготовка до екзамену

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) та лабораторних занять, годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

Словесні (лекція (Тема 3, 4, 5, 7, 8), проблемна лекція (Тема 1, 2, 6).
Наочні (демонстрація (Тема 1-8)).
Практичні та лабораторні роботи (Тема 1 – 8), кейс-метод (Тема 6).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

– для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит): максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен (іспит) – 35 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену (іспиту), диференційованого заліку або заліку. Складання семестрового екзамену (іспиту) здійснюється під час екзаменаційної сесії.

Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) – 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним – 25 балів.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

- для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит) – сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: навчально-дослідні завдання (25 балів), письмова контрольна робота (10 балів), колоквіум (20 балів), есе (5 балів).

Семестровий контроль: Екзамен (40 балів)

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета та критерії оцінювання для навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність «Менеджмент»
Освітньо-професійна програма «Менеджмент організацій і адміністрування».
Семестр VII
Навчальна дисципліна «Ризик-менеджмент»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Завдання 1 (тестове), 20 балів

1. Сучасне поняття «ризик»:
 - А. Використовується для позначення можливого матеріального збитку;
 - Б. Пов'язано як з можливим матеріальним збитком, так і з можливим виграшем;
 - В. Ототожнюється лише з отриманим матеріальним збитком.
2. Зміна курсу валют, кон'юнктури ринку, податкового законодавства виступають факторами:
 - А. Чистих ризиків;
 - Б. Спекулятивних ризиків.
3. Непрямі втрати прибутку, пов'язані з впливом ризикових факторів, є:
 - А. Втрати від невиконання операції, не укладення угоди, не реалізації товару;
 - Б. Витрати на організацію та проведення заходів з управління ризиками;
 - В. Можливі втрати, що виникають при здійсненні бізнес-операцій.
4. Розмір коефіцієнту ризику в межах від 0,3 до 0,6 характеризує:
 - А. Мінімальний рівень ризику;
 - Б. Допустимий рівень ризику;
 - В. Високий рівень ризику;
 - Г. Неприпустимий рівень ризику.
5. Критерій прийняття рішення в умовах невизначеності, заснований на виборі максимального середнього значення, називається:
 - А. Критерієм Лапласа;
 - Б. Критерієм Вальда;
 - В. Критерієм Гурвіца;
 - Г. Критерієм Севіджа.
6. У розвиненій системі ризик-менеджменту тактика управління ризиками реалізується на основі ...
 - А. Системи організаційної документації - постановах, інструкціях, методичних і технологічних матеріалах, які забезпечують ефективну реалізацію обраної ризикової альтернативи;
 - Б. Розробленої і затвердженої концепції управління ризиками;
 - В. Ситуаційного підходу, при якому оцінка ризику і реалізація ризикових заходів відбувається за мірою виникнення ризикової ситуації з урахуванням конкретних факторів і умов.
7. Формування системи страхових запасів і резервів відноситься до методу:
 - А. Диверсифікації;
 - Б. Лімітування;
 - В. Компенсації;
 - Г. Страхування.
8. До ризиків, пов'язаних з купівельною спроможністю грошей, відносяться:
 - А. Ризики ліквідності, валютні, дефляційні, інфляційні ризики;

Б. Ризик зниження прибутковості, ризик прямих фінансових втрат, ризик упущеної вигоди;

В. Інвестиційні та фінансові ризики.

9. Експертні методи прийняття ризикових рішень є:

А. Якісні оцінки фахівців, що дозволяють найбільш повно описати ситуацію прийняття ризикового рішення та розглянути варіанти, що складно формалізуються;

Б. Комплекс логічних і математичних процедур, спрямованих на отримання від фахівців-експертів інформації, її аналіз і узагальнення з метою вибору раціональних рішень.

10. Концепція прийняттого ризику передбачає ...

А. Необхідність вибору управлінських рішень відповідно до суб'єктивної оцінки керівником рівня ризику;

Б. Можливість йти на ризик, якщо його величина становить не більше 10%;

В. Виділення стартового, оціненого і кінцевого рівня ризику і безперервне здійснення на цій основі заходів з управління ризиками.

Завдання 2 (діагностичне), 6 балів

Використовуючи дані табл. 1 визначить рівень рентабельності активів в періоді, що планується, слід розрахувати варіацію, дисперсію, стандартне середньоквадратичне відхилення, використовуючи дані табл. 1.

Таблиця 1

Економічна рентабельність активів підприємства за 2013 – 2022 роки, %

	Роки											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022		
Рентабельність активів підприємства	3	11	11	4	8	13	3	11	11	4	8	13

Завдання 3 (евристичне), 8 балів

Харківська компанія ТОВ «Г Престиж» – виробник кондитерських виробів. Один з продуктів, які пропонує підприємство – це тістечка з заварним кремом. Компанія продає протягом п'яти днів 15, 16 і 10 ящиків. Від продажу кожного ящика підприємство отримує 450 грн. прибутку. Як відомо, тістечка з заварним кремом мають дуже невеликий строк придатності. Тому, якщо ящик не продано протягом 5 днів, він має бути знищений. Виробництво одного ящика тістечок обходиться компанії в 108 грн. Імовірності продати 15, 16 і 10 ящиків протягом тижня дорівнюють відповідно 0,45; 0,25; 0,3. Надайте рекомендації з обсягу виробництва тістечок керівнику підприємства.

Побудуйте матрицю гри з природою (ТОВ – гравець з природою, а природа – торгова кон'юнктура). Розрахуйте середній очікуваний прибуток виробника з використанням ймовірностей стану природи. Зробити висновки на основі здійснених розрахунків.

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту, логістики та інновацій,
протокол № __ від «__» _____ 20__ р.

Екзаменатор к.е.н., доц. Ганна ДЕМЧЕНКО

Зав. кафедрою д.е.н., проф. Олена ЯСТРЕМСЬКА

Критерії оцінювання

Підсумкові бали за екзамен складаються із суми балів за виконання всіх завдань, що округлені до цілого числа за правилами математики.

Алгоритм вирішення кожного завдання включає окремі етапи, які відрізняються за складністю, трудомісткістю та значенням для розв'язання завдання. Тому окремі завдання та етапи їх розв'язання оцінюються відокремлено один від одного таким чином:

кожна правильна відповідь на тестове питання оцінюється у 2 бали. Максимальна кількість балів за правильне вирішення тестових завдань дорівнює 20 балам.

Максимальна кількість балів за діагностичне завдання – 6 балів, за евристичне – 8 балів.

Для оцінки рівня відповідності здобувачів у вирішенні практичних завдань використовуються такі критерії:

Діагностичне завдання. Оцінка 6 балів ставиться, якщо практичне завдання виконане правильно з використанням типового алгоритму.

Оцінка 4 - 5 балів ставиться, якщо завдання виконане повністю, але допущені неточності в розрахунках, оформленні; формулюванні термінів, категорій, невеликі арифметичні помилки в розрахунках при рішенні; або за умови належного оформлення завдання виконаного не менше, ніж на 70%.

Оцінка 2 - 3 бали ставиться, якщо завдання виконане не менш ніж на 50% за умови належного оформлення; або не менш ніж на 70% за умови допущених помилок у розрахунках та оформленні.

Евристичне завдання. Оцінка 8 балів ставиться за повне засвоєння програмного матеріалу та вміння орієнтуватися в ньому, використання додаткового матеріалу, та проявів творчого характеру. Здобувач демонструє усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних ситуацій. При виконанні евристичного завдання здобувач повинен зробити коректні висновки щодо запропонованої виробничої ситуації та сформулювати власну

рекомендацію для удосконалення проблеми. Оформлення виконаного завдання має бути охайним.

Оцінка 7 - 5 балів ставиться за повне виконання завдання, але відсутність творчого підходу та демонстрації знання додаткового матеріалу. В цілому методично завдання виконано вірно та оформлено охайно.

Оцінка 4 - 2 бали ставиться за часткове вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних завдань; за умови, якщо завдання частково виконане, а здобувач при відповіді продемонстрував розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Калініченко З. Д. Ризик-менеджмент : навч. посібник для здобувачів спец. 051 «Економіка» та 073 «Менеджмент». Дніпро : ДДУВС, 2024. – 184 с.

2. Кібік О., Слободянюк О., Кузнецова Л. Ризик-менеджмент : навч.-метод. посібник / Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2024. 84 с.
- Режим доступу: <https://doi.org/10.32837/11300.27828>

3. Мороз В. М., Мороз С. А. Ризик-менеджмент : навч. посібник для студ. спец. 281 «Публічне управління та адміністрування». Харків : Вид-во «Кондор», 2024. – 140 с.

4. Савчук В. Ризик-менеджмент : навч. посібник з управління ризиками в умовах невизначеності для підприємств (304 с.), – Київ : Лабораторія, 2024. – ISBN 978-617-8362232.

Додаткова

5. Балдинюк В. В. Ризик-менеджмент як інструмент управління господарськими ризиками підприємства // Економіка і суспільство. – 2023. – № 52. – URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2861>

6. Демченко Г. В. Ризик-менеджмент [Електронний ресурс] : конспект лекцій для студ. спец. 073 «Менеджмент» / Харків. нац. екон. ун-т ім. С. Кузнеця. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. – 73 с.

7. Пономаренко В. С., Малярець Л. М., Внукова Н. М. Інноваційний розвиток діяльності суб'єктів господарювання в умовах воєнного та повоєнного стану : теорія, практика, аналітика : монографія / за заг. ред. В. С. Пономаренка. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2024. – 428 с.

8. The Relationship Between Enterprise Risk Management, Competitive Advantage and Firm Performance // ResearchGate. – 2025. – URL: https://www.researchgate.net/publication/392175105_The_Relationship_Between_Enterprise_Risk_Management_Competitive_Advantage_and_Firm_Performance

9. Pengaruh Enterprise Risk Management dan Intellectual Capital terhadap Firm Value / E. Nurmalasari // ATESTASI, 2025. – DOI: <https://doi.org/10.57178/atestasi.v8i2.1578>

10. Integrating Enterprise Risk Management (ERM) and Environmental, Social, and Governance (ESG) Risks into Balanced Scorecard (BSC) for Sustainable Performance / N. P. G. Rahmaniati // BBR Journal, 2025. – DOI: <https://doi.org/10.21512/bbr.v16i3.13468>

11. Систематизація наукових підходів до ризик-менеджменту логістичних систем // Business Inform. – 2024. – URL: https://www.business-inform.net/article/?abstract=2024_2_0_265_271&year=2024

Інформаційні ресурси

12. ISO 31000:2018 Risk management – Guidelines [Електронний ресурс]. – International Organization for Standardization. – Режим доступу: <https://www.iso.org/standard/65694.html>

13. FERMA – Federation of European Risk Management Associations [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ferma.eu>

14. Institute of Risk Management (IRM) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.theirm.org>

15. OECD Risk Management Framework and Guidelines [Електронний ресурс]. – Organisation for Economic Co-operation and Development. – Режим доступу: <https://www.oecd.org/governance/risk-management/>

16. Міністерство економіки України. Аналітичні матеріали щодо економічних ризиків та відновлення економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.me.gov.ua>

17. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrstat.gov.ua>